

SONDA DO OTISKŮ VÝPLATNÍCH STROJŮ UVEDENÝCH V DATABÁZI POD DOHLEDEM LIBERECKÝCH POŠT V LETECH 1946 – 1992

Pošty a počty otisků

Dohlédací (a ve většině podací) pošty, které měly na starosti výplatní stroje

Počet: 7

Pošty: Liberec (bez čísla), Liberec 1, Liberec 2, Liberec 3, Liberec 6, Liberec 8, Liberec 13, Liberec 30

Nejvíce otisků dozorovala pošta Liberec 1 (celkem schválila 83 otisk) a pošta Liberec 2 (schválení 17 otisků).

Ostatní pošty schválily jednociferný počet otisků.

Celkový počet schválených otisků: 119

Soustavy výplatních strojů

V tomto období se vyskytly tři soustavy – Francotyp – Postalia - Postalia-Junior. Koncem osmdesátých let do Československa proniklé soustavy Fram a Hasler se v Liberci neobjevily.

Složení otisků:

Francotyp (různé podtypy): 96 – 81%

Postalia: 19 -16%

Postalia – Junior: 4 - 3% (z toho jedna esej)

Velký počet strojů a otisk Francotyp byl dán německými reparacemi. Řada strojů, které dodala

Říšská pošta během let zabránil uživatelům přímo z Německa je poznatelná podle gotických číslic ve výplatním razítku. Překvapivě otisků s československými oválnými číslicemi je v databázi 49, otisků s gotickými – hranatými číslicemi 47 (!).

Rozbor podtypů strojů Francotyp

Zajímavý je jeden pohled na otisky ze strojů

Francotyp.

Vyskytuje se několik podtypů Anker (A) a Bafra (B a C – těžko rozlišitelné).

Zde bych rád doplnil jednu důležitou informaci. Stroje podtypů C se vyráběly jak v provozech firmy Bafra Berlin, tak i v provozech firmy Anker Bielefeld (tuto informaci mi potvrdil H. Dürst při jedné z nesčetných návštěv v Romanshornu), kde se vyráběla zejména „áčka“.

ANKER

(vzdálenost 6cm mezi středovými osami denního a výplatního razítka)

Identifikace tři podtypů

FR6 – 0 – 4m (ov) – 1k

FR6 – h – 4m (ov) – 1k

FR6 – h – 4m (ov) – 2km

Vyskytují se otisky bez čísel počítadla - 0 (odstraněno) anebo s čísly počítadla nahoře. – h.

Výplatní číslice jsou výhradně československé – oválné (ov).

Denní razítko je buď jednokruhové (československé) – 1k anebo dvoukruhové s můstky (německé) – 2km.

Zajímavé by bylo zkoumat i výplatní razítka a jeho rozměry či zoubkování (zde se o této záležitosti nezmiňuji).

BAFRA

(vzdálenost 8 cm+- mezi středovými osami denního a výplatního razítka).

Vzhledem k tomu, že zejména podtyp C (několik řad) se vyráběl i v provozu Anker, mohou existovat různé odlišnosti. Stroje řady B se vyráběly v Berlíně.

Identifikace

Podtypy (celkem 6)

ČTYŘMÍSTNÁ

FR8 – h – 4m (ov) – 1k

FR8 – 0 – 4m (g) – 2km

FR8 – h - 4m (ov) – 2km

Otisky se čtyřmístnou hodnotou měly většinou číslice počítadla v horní pozici a převážně oválné výplatní číslice různých typů. Německá a československá denní razítka byla zhruba vyrovnaná.

TROJMÍSTNÁ

FR8 – 0 – 3m (ov) – 1k

FR8 – 0 – 3m (g) – 1k

FR8 – 0 – 3m (g) – 2km

Otisky s trojmístnou hodnotou neměly horní čísla počítadla. Razítko bylo většinou jednokruhé, ale i dvoukruhé s můstky. Číslice byly většinou gotické, ale i oválné.

Jednokruhových denních razítek bylo celkem 31, čili zhruba třetina v porovnání s dvoukruhovými s můstky. Na to měly vliv „importovaná“ německá denní razítka do oblasti Sudet, ale i nařízení čs. poštovní správy z roku 1946, která dvoukruhá denní razítka zprvu bez můstků, pak s můstky zavedla i pro československé výplatní otisky.

Výplatní razítka a výplatní číslice včetně výplatních znamének jsem pro tuto sondu nezkoumal. I to by byl zajímavý pohled. Dodávám, že se vyskytlo několik typů původních československých číslic (oválných s e zvýrazněnými haléři (menší číslice), ale i číslice vysoké – úzké ve stejné výši (nerozlišující koruny a haléře – německý vliv.

Gotické číslice byly většinou jednotné a uniformní, tak jako číslice u soustav Postalia a Postalia-Junior .

Tolik letmý pohled na otisky pod dozorem libereckých pošt. Tyto závěry nelze generalizovat pro ostatní lokality. Liberec byl svým způsobem výjimečný a vymykající se všeobecnému pohledu.

Doplňuji dvěma stránkami z Databáze. Záměrně jsme zvolil dvě stránky, kde se vyskytují otisky Kancelářských strojů, které měly stroje a otisky ve své agendě. Vidíme tu i mix otisků ze strojů Francotyp, Postalia a Postalia - Junior.

Tolik povrchní sonda na první pohled. Ostatní nechávám na sběratelích.

KANCELÁŘSKÉ
STROJE N.P.

pobočný provoz
Široká 5

460 48 LIBEREC III.

KANCELÁŘSKÉ
STROJE N.P.

pobočný provoz
Široká 5

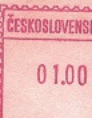
460 48 LIBEREC III.

KANCELÁŘSKÉ
STROJE N.P.

pobočný provoz
Široká 5

460 48 LIBEREC

KANCELÁŘSKÉ STROJE

Praha-pobočný provoz

Široká 5

460 00 LIBEREC 3

KRAJSKÁ OBCHOVNÍ A
ZASOBNÍ ZÁKLADNA
MÍSTNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ
Merkovská 47
LIBEREC

520